

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...



Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου.

Έγινε πλέον παραδοσιακός αυτός ο χαιρετισμός, αυτό το άνοιγμα της στήλης μας και μου γεννάει μια απορία. Πότε θα τελειώσουμε με τις αναμνήσεις, πότε θα μας βαρεθούν αυτοί που μας διαβάζουνε. Και ένα ερώτημα, πιο μεγάλο, πότε γερνάει κανείς;

Ξέρω, τα ενδιαφέροντα, η αγάπη στη ζωή, η αγάπη στο συνάνθρωπο, η καλή διάθεση, όλα βοηθάνε να κρατάμε τα παράθυρα ανοιχτά και βοηθάνε και την καλή υγεία. Όμως, φίλε, έρχεται και η ώρα που πρέπει να πούμε... και πολύ σου και καλό σου, ρε κύριε!

Όχι, μωρέ, μη μου αρχίζεις τις γκρίνιες και τα παράπονα, δεν φεύγω, δεν σ' αφήνω μόνο. Το κουβεντιάζω, πότε γερνάει κανείς και παίρνει σύνταξη, όχι από τη δουλειά, από τη ζωή λέω. Εκεί, στην κατάσταση που κάθεται γαλήνιος κι αδιάφορος και βλέπει τον κόσμο να περνάει, και όχι σταυροπόδι – δεν μπορεί να βάλει το ένα πόδι απάνω σ' άλλο – που κάθεται ήσυχος, γαλήνιος και σιγοτραγουδάει... Ορε, τάχα δεν ήμουν νιος κι εγώ, δεν ήμουν παλγκάρι, τάχα δεν επερπάτησα τις νύχτες με φεγγάρι.

Τώρα μια άλλη απορία. Είναι καλύτερα να τραβήξει η ζωή με περιορισμένη την ικανότητα της σκέψης, άνοια και τέτοια ή να συνεχίζει μια ζωή δράσης με κόπους και με πόνους; Και νάχεις το Χατζηβασίλη – για παράδειγμα – να σου λέει, μη μιλάς για τέτοια θέματα με απαισιοδοξία, λυπητέρα και ψυχοπλακωτικά.

Αλλά δεν σκέφτεται ότι είμαστε Τρίτη ηλικία, το διατυμπανίζουμε και το γιορτάζουμε. Ούτε το ότι εγώ είμαι από τους μεταξισταίους και γιαυτό από τους παλιούς τους υποψήφιους.

Αλήθεια, πόσοι το σκέφτοντε σαν γεγονός αναμενόμενο, γεγονότατον! Εντάξει, μωρέ, μη γκρινιάζετε δεν τα λέω για σας. Εγώ έχω πιο πολλούς από την άλλη μεριά και με στενοχωρεί η ιδέα, δεν θέλω μόνο να κατευοδώσω άλλους. Πήγα στο χωριό μου και μου λεγανε κάθισε και τους είπα έχω πιο πολλούς γνωστούς εκεί μέσα στο νεκροταφείο. Και πήρα κεριά και τους επισκέφτηκα, και ναι, επικοινωνήσαμε μαζί τους, μας έδωσαν οι μνήμες.

Ο Παλαμάς είπε «Τότε πεθαίνουν οι νεκροί όταν τους λησμονούμε!» Κι έχουμε τους πολλούς να επικοινωνήσουμε, να θυμώμαστε, να ζούμε τόσες ωραίες αναμνήσεις. Και πρέπει να δεχτούμε, να βάλουμε στο μυαλό μας ότι όλα έχουν ένα τέλος. Εκείνο το τέλος είναι το τραγικό, το αβάσταχτο. Ο ενταφιασμός. Αν ήταν να έφευγε το σώμα με την τελευταία αναπνοή... Μια εξαδέλφη μου πριν χρόνια μου έκφρασε τη φρίκη της, το δέος τη ταφή. Προσπάθησα να την πρημήσω λέγοντάς της ο νεκρός δεν εί-



ναι εκεί, η σωρός είναι σαν ρούχα άπλυτα. Και πριν με μαλώσεις για το θέμα μου απόψε, σου λέω πως μέσα τις χάρες και τις ομορφιές της τρίτης ηλικίας είναι η ωριμότητα να βλέπει κατάματα την ζωή. Και για ποίημα θα σου θυμήσω εκείνο του Καβάφη που έχεικαι δύναμη και σκέψη κι ομορφιά.

Γρηγόρης

Ο Γ Ε Ρ Ο Σ

Στου καφενείου του βουερού το μές μέρος
Σκυμένος στο τραπέζι,
μόνος δίχως συντροφιά.

Και μες των άθιων γηρατειών την καταφρόνια
Σκέφτεται ποσο λίγο χάρηκε τα χρόνια
Που είχε και δύναμη και λόγο κι ομορφιά.
Ξέρει πως γέρασε πολύ, το νιώθει, το κοιτάζει
Κι εν τούτις ο Καιρός που ήταν νέος μοιάζει,
σαν χθες, τι διάστημα μικρό,
τι διάστημα μικρό.

Και συλλογιέται η φρόνηση πως τον εγέλα
Και πως την έμπιστευε πάντα, τι τρέλα,
Την ψευτρα που έλεγε, αύριο,
έχεις πολύν καιρό.

Θυμάται ορμές που κράταγε
και πόση χαρά θυσιάζε.

Την άμυαλή του γνώση... κάθε ευκαιρία
χαμένη τώρα τον εμπαίζει.

Μα απ' το πολύ να σκέφτεται και να θυμάται
ο γέρος εκουράστηκε κι αποκοιμάται
στου καφενείου ακουμπισμένος το τραπέζι.

Κ. Καβάφης

ΑΠΙΛΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εμένα Γρηγόρη, που όλο δύσκολα διλήμματα μού βάζεις. Πότε γερνάει ο άνθρωπος; Όταν γεράσω θα σου απαντήσω στο ερώτημα αυτό, αφού για να με ρωτάς, ούτε εσύ έχεις γεράσει... Να σου πω την αλήθεια, πολλές φορές νιώθω ένοχος γιατί ενώ λέω και πιστεύω πως πρέπει να δώσουμε το τιμόνι στους

νέους εγώ συνεχίζω να δουλεύω, αντί να κάνω βόλτες την παραλία.

Βέβαια, έχω ζητήσει να αντικατασταθώ στην αρχισυνταξία της εφημερίδας μας, αλλά ο αντάξιος διάδοχός μου, Γιάννης Δραμιτινός, και ο εκδότης Σπύρος Χαλαλάμπους κάνουν πως δεν μ' ακούν.

Όμως δεν είναι μόνο η εργασία που διαφέρει από άνθρωπο σε άνθρωπο, πιο σημαντικό είναι πώς βλέπει τη ζωή ο καθένας. Εχω δει γέροντες 40 χρονών και παλληκαράκια 102 χρονών, επειδή ο ένας κουράστηκε πολύ γρήγορα από την ανιαρή ζωή του και ο άλλος δεν θα την χορτάσει ποτέ.

Εμείς ανήκουμε στη δεύτερη κατηγορία, επειδή νιαζόμαστε και προβληματιζόμαστε, επειδή χαιρόμαστε αυτό που κάνουμε τόσο πολύ, που το τέλος της ζωής δεν μας απασχολεί.

Όμως, συμφωνώ με τη ξαδέλφη σου που ένιωθε δέος για την ταφή, αν και γνωρίζω ότι αυτή είναι η παράδοση και το σώμα δεν είναι τίποτε άλλο από ένα άδειο κέλυφος όταν φύγει η ψυχή.

Αλλά γιατί ν' ασχολούμαι με το αναπόφευκτο όταν υπάρχουν τα εφικτά και στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας;

Είναι τόσο δύσκολο ν' αγαπούμε τον πλησίον μας και να σκύβουμε πάνω του με στοργή όταν μας έχει ανάγκη; Είναι τόσο δύσκολο να συζητάμε τις αναμνήσεις μας με συγγενείς και φίλους αγαπημένους; Είναι τόσο δύσκολο να ενθαρρύνουμε τους νέους μας και να τους προετοιμάζουμε για να αναλάβουν τις ευθύνες τους στην οικογένεια και την κοινωνία;

Εκείνο που είναι δύσκολο και δεν έχει να κάνει με την ηλικία είναι να αποφύγουμε τις σειρήνες της καταναλωτικής κοινωνίας, την γοητεία της απληστίας με την θεωρία τού ο καθένας για τον εαυτό του και ο Θεός για όλους, που έχουν διαφθείρει τα ήθη μας και υπονομεύουν την ευτυχία μας.